

Kliimaministri käskkirja „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine ning 2024-2025 tegevuskava ja eelarve kinnitamine Ida-Virumaa jäätmekäitluse piirkondlikuks arendamiseks“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Käskkirja kehtestatakse perioodi 2021-2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 10 lõike 2 alusel.

Käskkirja on seotud „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027 (edaspidi *rakenduskava*) poliitikaeesmärgi „Õiglase üleminek“ tegevussuunaga nr 2 „keskkond ja sotsiaalne kaasatus“ ning meetmega nr 21.6.1.8 „Ringmajanduse korraldamine“. Sekkumine sisaldab mitut tegevust, mis on suunatud kaevandamisega ja põlevkivi töötlemisega seotud keskkonnaprobleemide lahendamisele ning jäätmekäitluse piirkondlikule arendamisele:

- nõukogude perioodil suletud kaevanduste varingute ja vajumite likvideerimine;
- kaevandamisega rikutud ja mahajäetud ehitusmaavarade karjäärade korrastamine;
- jäätmekäitluse piirkondlik arendamine.

Käskkirjaga kehtestatakse toetuse andmise tingimused Ida-Virumaa jäätmekäitluse piirkondlikuks arendamiseks.

Käskkirjaga toetatavad tegevused on esimene etapp Ida-Virumaa jäätmekäitluse piirkondliku arendamise projektist. Projekt on tinglikult jagatud kahte etappi.

Õiglase Ülemineku Fondist (ÕÜF) on vastavalt Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskavale perioodiks 2021-2027 Ida-Virumaa jäätmekäitluse piirkondlikuks arendamiseks eraldatud kokku 6 285 714,00 eurot, millest 77,24% moodustab Õiglase Ülemineku Fondi toetus ning 22,76% riiklik kaasfinantseering.

Käesoleva käskkirja alusel antakse toetust projekti esimese etapi teostamiseks kogumaksumusega 250 000,00 eurot, millest 193 900,00 eurot on Õiglase Ülemineku Fondi toetuse ning 56 100,00 eurot riikliku kaasfinantseeringu summa.

Projekti esimeses etapis viiakse läbi uuring Ida-Viru maakonna jäätmekäitlusala vajaduste ja võimekuse välja selgitamiseks. Ühtlasi analüüsitakse, millised võimalused on maakonnas jäätmekäitlus- või ringmajanduskeskuse asutamiseks või laiendamiseks eesmärgiga panustada maakonna ettevõtluse mitmekesistamisesse. Selleks analüüsitakse maakonnas tekkivaid jäätmevooge jäätmeliikide kaupa, uuritakse, milliste jäätmeliikide käitluseks on Eestis ebapiisavad võimekused, mille tõstmisele aitaks kaasa uue jäätmekäitlus- või ringmajandusettevõtte asutamine või olemasoleva laiendamine Ida-Virumaal.

Ringmajanduskeskus on käesoleva käskkirja kontekstis asutus, kus lisaks jäätmekäitlusele – jäätmete vastuvõtt, sorteerimine, taaskasutus ja ringlussevõtt, pakutakse jäätmete korduskasutuseks ette valmistamise ning kasutusotstarbe muutmise teenuseid.

Käskkirja alusel kehtestatakse toetuse andmise tingimused uuringu läbiviimiseks, mille tulemusel selgub, milliseid jäätmekäitlusteenuseid Ida-Viru maakonnas vajatakse ning milliste teenuste pakkumine oleks majanduslikult jätkusuutlikum. Samuti pakutakse uuringu tulemusel välja vähemalt kaks alternatiivset asukohta võimaliku jäätmekäitlus- või ringmajanduskeskuse rajamiseks koos nende asukohtade jaoks koostatud keskkonnamõjude hindamise eelhindanguga.

Projekti teise etapi jaoks koostatakse eraldi toetuse andmise tingimused, mille alusel toetatakse esimese etapi tulemusel selgunud vajaduste ja võimaluste toetamiseks vajaliku jäätmekäitlus-

või ringmajandusekeskuse rajamist koos selle jaoks vajalike eeltegevustega. Teiseks etapiks eraldatav toetussumma on 6 035 714,00 eurot. Täpsemad tingimused teise etapi toetuse jaoks põhinevad projekti esimese etapi tulemustel.

Sekkumise tegevuste jaoks kehtestatakse eraldi toetuse andmise tingimused, kuna iga tegevus viiakse ellu eraldiseisva projektina ehk terviklahendusena ja sobivaimat ajakava silmas pidades. Selguse ja parema ajaplaneerimise huvides on otstarbekas tegevuste sisu, ulatus ja elluviimine reguleerida eraldi toetuse andmise tingimustega.

Eelnõu ja selle seletuskirja koostasid Kliimaministeeriumi ringmajanduse osakonna nõunik Kelli Seppel (e-post: kelli.seppel@kliimaministeerium.ee, tel +372 54740407), finantsosakonna välisvahendite peaspetsialist Kairi Toiger (e-post: kairi.toiger@kliimaministeerium.ee, tel: +372 626 2931), õigusosakonna jurist Rene Lauk (e-post: rene.lauk@kliimaministeerium.ee, tel: 626 2948

2. Käskkirja sisu

Käskkiri koosneb kolmest punktist. Esimese punktiga kinnitatakse toetuse andmise tingimused ja kord (lisa 1), teise punktiga kinnitatakse projekti tervikeelarve aastateks 2024–2025 (lisa 2) ja kolmanda punktiga volitatakse Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi *KIK*) projekti elluvijaks.

Käskkirja punktiga 1 kehtestatakse toetuse andmise tingimused (lisa 1).

Käskkirja lisa 1 punktiga 1 sätestatakse reguleeritav valdkond, mille raames toetust antakse. Toetust antakse rakenduskava poliitikaeesmärgi „Õiglane üleminek“ alusel Ida-Virumaa jäätmeäitluse arendamiseks. Toetust eraldatakse Eesti riigi 2023.-2026. aasta eelarvestrategia programmi „Keskkonnakaitse ja kasutus“ meetme „Ringmajanduse korraldamine“ tegevuse „Jäätmemajanduse korraldamine“ tulemuste saavutamiseks. Toetus kajastatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide Vabariigi Valitsuse kinnitatud meetmete nimekirja meetmes „Ringmajanduse korraldamine“ number 21.6.1.8. Tegemist on 2. tegevussuuna: "Keskkond ja sotsiaalne kaasatus": sekkumise "Kaevandamisega ja põlevkivi töötlemisega seotud keskkonnaprobleemide lahendamine ja jäätmeäitluse piirkondlik arendamine" tegevusega "jäätmeäitluse piirkondlik arendamine". Toetatavate tegevuste valikul lähtutakse ühtekuuluvuspoliitika rakenduskava seirekomisjonis kinnitatud läbivatest valikukriteeriumidest ja -metoodikast. Toetatavate tegevuste valimiseks kasutatavad valikukriteeriumid ja metoodikad vastavad Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ühendmäärus*) §-le 7.

Käskkirja lisa 1 punktiga 2 sätestatakse toetuse andmise eesmärgid. Toetuse andmise eesmärk on Ida-Virumaa jäätmeäitluse piirkondliku võimekuse ja arenguvajaduse ning vajaduste ja võimaluste toetamiseks sobivaima lahenduse väljaselgitamine. Ida-Virumaa vajab põlevkivienergeetikast väljumisel strateegiat kohalikule tööstusele uue suuna leidmiseks ja majanduse mitmekesistamiseks. Jäätmeäitlus, taaskasutus ja materjalide ringlussevõtt on järjest tähtsamad arvestades nii riiklikke kui maakondlikke ambitsioone ja püüdu kliimanetraalsuse ja esmase tooraine kasutamise vähendamise poole. Ida-Virumaal on aastate jooksul tekkinud ja kogunenud suures koguses põlevkivi kaevandamise ja kasutamisega seotud jäätmeid, mille taaskasutamiseks ei ole seni häid lahendusi välja kujunenud. Põlevkivitööstuse algusest on prügilatesse ja jäätmeahjadesse ladestatud üle 400 miljoni tonni põlevkivi

kaevandamise ja kasutamisega seotud jäätmeid ning jäätmekäitluskohad hõlmavad Ida-Virumaast üle 27 km². Kuigi põlevkivi põletamisel tekkinud aherainele on leitud taaskasutusvõimalusi kaevandamisalade korrastamisel ja täitematerjalina ehitussektoris ja taristuehitusel, ei ole pärast 2015 aastat poolkoksi enam taaskasutatud. Samuti on puudulik põlevkivituha taaskasutamise praktika. See tähendab, et Ida-Virumaa majanduse mitmekesistamiseks suunatakse jäätmekäitlusvõimekuse kasvu ergutavaid toetuseid just sinna piirkonda. Ka Ida-Viru maakonna arengustrateegias 2023-2035 kirjeldatakse maakonna majandusvaldkonna eesmärkide saavutamise arengusuundade hulgas ringmajanduse arendamise vajalikkust, mis parandaks elukeskkonda, mitmekesistaks maakonna tootevalikut ning looks uusi ettevõtlusvõimalusi. Eeldused ringmajanduse arendamiseks on maakonnas olemas suure hulga kaevandamis- ja põlevkivitöötlemisjääkide olemasolu tõttu. Samuti nähakse arengustrateegias ette biolagunevatest jäätmetest biometaanitootmise võimaluste analüüsimist ja arendamist ning ringmajandusprojektide toetamist. Õiglase ülemineku territoriaalse kavaga¹ nähakse ette, et keskne roll piirkonna majanduse restruktureerimisel peab olema töötleval tööstusel. Ida-Virumaa on traditsiooniline tööstuspiirkond, kus inimestel on tööstusettevõtetes töötamiseks vajalikud teadmised, kogemus ja harjumused. Samuti on uute ettevõtete puhul tähtis toetada arengut, mis järgib üleilmseid tehnoloogilisi suundumusi ning aitab Eestil saavutada oma strateegilisi kliimaeesmärke läbi taastuenergia ülemineku, keskkonnahoidlike tehnoloogiate ja ringmajandussektori arendamise. Laiemalt aitab ringmajandussektori arendamine täita Eestil enda kohustusi Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivist 2008/98/EÜ tulenevate jäätmete ringlussevõtu seaduse sihtarvude täitmise osas. Erineva päritolu ja omadustega jäätmete käitlemiseks kasutatakse erinevaid tehnoloogiaid. Teatud jäätmevoogude puhul ei ole mahud Eestis olnud piisavad, et neid oleks majanduslikult otstarbekas Eestis käidelda. Jäätmed, mille osas Eestis võimekus puudub, eksporditakse senise praktika käigus lisaks EL liikmesriikidele ka Venemaale, Türgi, Ukrainasse, Indiasse ja mujale. Peamisteks eksporditavateks jäätmeteks olid aastatel 2020-2022 ehitus- ja lammutusjäätmel, pakendijäätmel ja metallitööstuse jäätmel.² Kliimanetraalsuse poole püüeldes tuleb ühe tegevusena vähendada ka jäätmete transporti ja suurendada teise toorme kasutusse võtmist ja hankimist võimalikult kohalikul tasandil. Projekti eesmärk on selgitada välja eeldused Ida-Viru maakonna üldise jäätmekäitlusvõimekuse suurendamiseks ja võimalused piirkonna atraktiivseks sihtkohaks muutmiseks, kus toimub teiste ressursside väärindamine ja ringlussevõtt. Uuringule järgnev investeering (projekti teine etapp) aitab soodustada jäätmete taaskasutamiseks ja ringlussevõtuks uute tehnoloogiate rakendamist, vähendades seega ladestatavate ja eksporditavate jäätmete hulka, tõstes Ida-Viru maakonna positsiooni ringmajanduse valdkonnas ning luues nii esmaseid töökohti jäätmekäitlusega otse seotud kui ka valdkonnast mõjutatud asutustes. Uuel või laiendataval jäätmekäitlus- või ringmajanduskeskusel on potentsiaali asuda käitlema ka selliseid jäätmeid, mille käitlemise võimekust Eestis seni ei ole, kuid mille puhul on alust eeldada, et nende ladestamine ja taaskasutamine jäätmekütusena peab väga palju vähenema. Sellisteks jäätmeteks võivad muuhulgas olla biolagunevad jäätmed, pakendijäätmel, tekstiilijäätmel, kasutatud kalapüügi vahenditest tekkinud jäätmed, erinevad plastijäätmel ja ehitus- ja lammutusjäätmel. Täpsed jäätmevoogud ja käitlusvõimalused peavad selguma läbiviidava uuringu tulemusel.

Projekti 1. etapis viiakse läbi uuring Ida-Viru maakonna senise jäätmekäitluse võimekuse analüüsimiseks, selgitatakse välja, millist liiki jäätmete puhul esineb puudujääke käitlusvõimekuses ning milliste jäätmeliikide käitlemine on maakonnas suurima majandusliku kasu potentsiaaliga. Uuringu käigus selgitatakse välja vähemalt kaks alternatiivset võimalikku asukohta maakonna vajaduste ja võimaluste täitmiseks vajaliku keskuse rajamiseks.

¹ Kättesaadav: [EE_TJTP_2022-09-19_FINAL_VV-kinnitatud.pdf \(idavirufond.ee\)](#)

² [Workbook: Avalikud päringud 2020-2022 \(envir.ee\)](#)

Asukohtadele koostatakse keskkonnamõtjude hindamise eelhindang. Eelhindang peab vastama keskkonnamõtju hindamise ja keskkonnajuhtimisüsteemi seadusele. Ühtlasi uuritakse ka jäätmekäitlus- või ringmajanduskeskuse loomisega kaasnevat üldist sotsiaalset mõju, sealhulgas mõju erinevatele sotsiaalsetele rühmadele nagu naised, mehed, vanemaealised, erivajadustega inimesed ning mõju piirkonna tööhõivele ja ümberõppe vajadustele. Uuringu eesmärgiks on välja selgitada maakonna jäätmekäitluselased vajadused ja potentsiaal ja luua eeldused sellise potentsiaali saavutamiseks.

Seni koostatud arengudokumentid kajastavad peamiselt valdade vajadusi biojäätmete käitlemise, liigiti kogumise taristu ja kohalike jäätmejaamade järele. Jäätmete liigiti kogumise taristu arendamisega tegeleb üle-eestiline jäätmereform ning kohalike jäätmejaamade arendamine ei täida sekkumise eesmärki, milleks on täiendavate töökohtade loomine ja ringlussevõetava materjali koguse suurenemine. Kindlustamaks Ida-Viru maakonna ja selle elanike huvide eest seismine, kaasatakse projekti juhtrühma ka Ida-Virumaa Omavalitsuste Liidu esindaja, kes saab kaasa rääkida nii uuringu lähteülesande koostamises kui projekti teise etapi tegevuste planeerimises.

Uuringu käigus analüüsitakse ka ennustatavaid tuleviku jäätmevooge, mille käitlemine võiks elavdada kohalikku majandust ja panustada ringlusse võetava materjali mahu kasvu. Uut tüüpi tehnoloogiate kasutuselevõtu soodustamiseks selgitatakse välja vastavad võimalused, antakse soovitusel ja koostatakse ka hinnanguline tasuvusanalüüs.

Analüüsi koostaja peab välja selgitama maakonnas tegutsevate ettevõtete valmisoleku keskuse käitamiseks. Kui keskus antakse ettevõtjale käitamiseks, siis tehakse seda avatud pakkumismenetluse kaudu, kuid uuringu skoopt pole põhjust laiendada, kuna eeldatavalt on vastaval turul juba tegutsevate ettevõtjate huvide kaardistamine piisavalt informatiivne. Samuti koostatakse õiguslik analüüs loodava keskuse ettevõtjate poolt käitamise võimaluste välja selgitamiseks lähtudes riigiabi andmise piirangutest.

Projekti 2. etapis koostatakse toetuse andmise tingimused, mille alusel toetatakse uuringu tulemusel selginud vajaduste ja võimaluste toetamiseks vajaliku jäätmekäitlus- või ringmajanduskeskuse rajamist koos vajalike eeltegevustega. Projekti teise etappi elluviimiseks kasutatakse samuti Õiglase Ülemineku Fondi rahastust, mida on pärast uuringu läbiviimist kasutada 6 035 714 eurot, millest 4 681 299,20 eurot moodustab Õiglase Ülemineku Fondi toetus ning 1 354 414,20 eurot riiklik kaasfinantseering. Projekti teises etapis kavandatakse ja rajatakse jäätmekäitlus- või ringmajanduskeskus, parandamaks Ida-Virumaa jäätmekäitlusvõimekust, loomaks maakonda täiendavaid töökohti ning tõstmaks ringlussevõetava materjali määra. Jäätmekäitlus- või ringmajanduskeskuse rajamiseks toetuse andmise tingimuste koostamisel lähtutakse jäätmedirektiivi nõuetest ja riigiabi reeglitest ning arvestatakse, et „saastaja maksab“ põhimõtte kohaselt võib probleemtoodete käitlemisega seotud kulude katmine olla võimalik vaid väga rangelt piiratud määral.

Jäätmekäitlus- või ringmajanduskeskuse arendamiseks vajalike tegevustega toetatakse töökohtade säilimist ja loomist, piirkonna arendamist jäätmekäitluse valdkonnas ja suuremat sidusust teiste kohalike tööstusettevõtetega. Luuakse täiendav võimekus võtta vastu piirkondlikult olulisi jäätmevoogusid ja lahendada vajadusel täiendavalt piirkondlikke jäätmatega seotud väljakutseid. Keskus saab toetada piirkonna tööstuse tegevust ja võimaldab luua ka sünergiat majanduse tugevdamiseks piirkonnas.

Ida-Virumaal on võrreldes ülejäänud Eesti maakondadega kõige madalam tööhõive määr - 2023. aastal 55,4%, võrdluseks Eesti keskmine tööhõive oli 2023. aastal 69,2%. Ringmajanduskeskuse arendamiseks vajalike tegevustega tagatakse töökohtade säilimine ja luuakse uusi töökohti. Läbiviidavas uuringus analüüsitakse muuhulgas kavandatavate tegevuste sotsiaalset mõju, sh mõju naiste ja meeste ning vähemusrühmade tööhõivele ja sissetulekutele ning ümberõppe vajadusi.

Toetavad tegevused on kooskõlas Õiglase ülemineku territoriaalse kavas välja toodud arenguvajadusega, mille kohaselt tuleb suurendada piirkonna ringmajandusalast suutlikkust. Toetatavad tegevused on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021 määruse (EL) 2021/1056, millega luuakse Õiglase Ülemineku Fond, artikli 8 punkti 2 alapunktis j kirjeldatud abikõlbliku tegevuse liigiga: investeeringud ringmajanduse edendamisse, sealhulgas jäätmetekke vältimise, jäätmete vähendamise, ressursitõhususe, korduskasutamise, parandamise ja ringlussevõtu kaudu.

Sekkumise kood:

070	Kaubandus- ja tööstusjäätmete käitlus: jäätmejäätgid ja ohtlikud jäätmed	Kliima 0%	Keskkond 100%
-----	--	-----------	---------------

Toetatav tegevus panustab Eesti 2035 sihti: „Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik.”³ Toetatav tegevus panustab Eesti 2035 mõõdikutesse „Väljaspool Harjumaad loodud SKP elaniku kohta EL-i võrdluses,” „Ligipääsetavuse näitaja,” „Soolise võrdõiguslikkuse indeks” ja „Ringleva materjali määr“.

Toetuse eraldamine ei lähe vastuollu ELi Põhiõiguste harta nõuetega.

Toetuse eraldamine vastab „ei kahjusta oluliselt“ põhimõtte nõuetele. „*Ei kahjusta oluliselt*“ on põhimõtte, mille kohaselt ei tekitata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/852, millega kehtestatakse kestlike investeeringute hõlbustamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2019/2088 (ELT L 198, 22.06.2020, lk 13–43), artiklis 17 nimetatud olulist kahju ühelegi artiklis 9 sätestatud keskkonnanäesmärgile. Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava DNSH (ing.k. do no significant harm ehk ei kahjusta oluliselt) analüüs tõi välja, et rakenduskavas planeeritud meede on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega. Käesoleva käskkirja alusel antava toetuse DNSH analüüs on toodud tabelis 1.

Tabel 1 „Ei kahjusta oluliselt“ põhimõttele vastavuse analüüs

Kas meede võib potentsiaalselt oluliselt kahjustada järgnevaid keskkonnanäesmärgi?	Jah	Ei	Põhjendus
Kliimamuutuste leevendamine		X	Negatiivne mõju puudub. Projekti tulemusel valmib uuring, mis on aluseks jäätmekäitluse piirkondlikuks arendamiseks ja jäätmete ladestamise vähendamiseks ja materjali ringlussevõtu suurendamiseks. Ringlussevõtul on tõendatud positiivne mõju kasvuhoonegaaside heite vähendamisele ja materjalide asendamise ringlussevõtu kaudu vähendab ka toormaterjalide kasutuselevõttu.

³ [Aluspõhimõtted ja sihid | Eesti Vabariigi Valitsus](#)

Kliimamuutustega kohanemine		X	Negatiivne mõju puudub. Projekti tulemusel valmib uuring, mis on aluseks jäätmekäitluse piirkondlikuks arendamiseks ja jäätmete ladestamise vähendamiseks ja materjali ringlussevõtu suurendamiseks.
Vee- ja mereressursside säästev kasutamine ja kaitse		X	Negatiivne mõju puudub. Tegevus ei ole seotud mere- ja veeressursside kasutamisega
Ringmajandus, sh jäätmetekke vältimine ja kaitse		X	Projekt aitab kaasa jäätmete ringmajandusalaselt suutlikkuse parandamisele, mistõttu on projektil positiivne mõju antud keskkonnanäesmärgi täitmisele.
Reostuse vältimine ja kontroll (õhk, vesi ja maapind)		X	Projekt aitab kaasa jäätmete ringmajandusalaselt suutlikkuse parandamisele (millega kaasneb reostuse parem vältimine), seega on projektil positiivne mõju antud keskkonnanäesmärgi täitmisele.
Bioloogilise mitmekesisuse ja ökosüsteemide kaitse ning taastamine		X	Negatiivne mõju puudub. Uuringu läbiviimine ei avalda negatiivset mõju bioloogilisele mitmekesisusele ja ökosüsteemide kaitsele. Jäätmekäitluskoha asukoha valikul tuleb arvesse võtta, et eelistatud on tööstusmaa-ala mitte roheala.

Käskkirja lisa 1 punktiga 3 sätestatakse toetatavad tegevused, mis on vajalikud toetuse andmise eesmärkide saavutamiseks.

Toetatavateks tegevusteks on uuringu ettevalmistus, läbiviimine, aruande koostamine, avaldamine ja sellega seotud teavitustegevused, misjuures peab kogu avalikkusele suunatud teavitustegevus olema ligipääsetav nii füüsiliselt kui digitaalselt. Samuti on toetatavateks tegevusteks uuringu tulemustel selgunud jäätmekäitlusalase vajaduse ja potentsiaali täitmiseks sobiva jäätmekäitlus- või ringmajanduskeskuse jaoks võimalike asukohtade analüüsimine, vähemalt kahe parima asukoha suhtes KMH eelhinnangu koostamine ning keskuse käitamisvõimaluste hindamine.

Punkti 3.1. kohase tegevuse elluviimiseks korraldab KIK riigihanke uuringu tellimiseks. Uuring peab koondama andmed Ida-Virumaa senistest jäätmekäitluspraktikatest: milliseid jäätmeid millistes kogustes maakonnas ladestatakse, taaskasutatakse, ringlusse võetakse, korduskasutamiseks ette valmistatakse ja edasiseks käitlemiseks maakonnast välja saadetakse. Uuringu käigus peab selguma, milliste jäätmevoogude kohapealse käitlemise järgi tunnevad vajadust kohalikud omavalitsused ja elanikud. Uuringu käigus peab selguma, kas ja millised on jäätmevood, mille käitlemine saab tulevikus olema majanduslikult jätkusuutlik ning mille korduskasutamiseks ettevalmistamise, taaskasutamise või ringlussevõetuga võiks tegeleda rajatav või laiendatav jäätmekäitlus- või ringmajanduskeskus. Uuring peab hõlmama ka mujal Eestis tekkivaid jäätmevoogusid, mille käitlemine Ida-Virumaal panustaks maakonna majandusse. Uuringu läbiviimisel saab seniste jäätmevoogude ja jäätmekäitluspraktikate

analüüsimiseks kasutada, kuid ei peaks piirduma vaid Keskkonnaagentuuri avaldatud andmetega. Samuti tuleb analüüsida järgmistel aastatel tekkima hakkavaid jäätmevooge ning nende käitlusvõimekust. Uuringu tulemusel peab selguma vähemalt kaks parimat võimalikku asukohta keskuse rajamiseks, mis oleks keskusesse tööle asuvatele inimestele ligipääsetav ning kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega. Parima asukoha valimisel võetakse arvesse kohalikke üld- ja detailplaneeringuid, kinnistute omandivorme ja jäätmekäitlustegevuse alustamise või laiendamise jaoks vajalike mõjuhindamiste läbiviimiseks vajalikke ressursse. Samuti peab uuringus kajastatud olema jäätmekäitluses loodavate töökohtade arv ja profiil ning milliste oskustega inimesi nendele töökohtadele vajatakse.

Käskkirja alusel läbiviidav uuring peab analüüsima ka rajatava jäätmekäitlus- või ringmajanduskeskuse majandamis- ja käitamisvõimalusi. Ringlussevõtu võimekuse suurendamine vajab märkimisväärsed investeeringuid, mida erasektor ei ole teatud olukordades valmis tegema. Reaalsele investeeringule eelnevad tegevused võivad osutuda eraettevõtete (eriti VKE-de) jaoks liialt aja- ja ressursimahukaks, mistõttu jäävad teostamata ringlussevõtu võimekust suurendavad investeeringud. Selleks, et investeeringut võimestada on otstarbekas analüüsida erinevate rahastuskeemide rakendamist jäätmete ringlusevõtu võimekuse loomisel, mis on vajalik riiklike sihtarvude saavutamiseks, muuhulgas ka kontsessioonilepingu (PPP) sõlmimise võimalusi.

Täpsed tingimused uuringule esitab KIK riigihanke dokumentides.

Elluviija peab tagama, et toetatava tegevuse elluviimisel järgitakse keskkonnavalaseid õigusakte, eelkõige jäätmeseadust, veeseadust, tööstusheite seadust, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadust.

Oluline on toetada projekti elluviimisega seotud teavitustegevusi (nt artiklid, videod, projekti kajastatav info KIKi veebilehel, üritused või muu vajaliku teabematerjali koostamine), mis mõjutab uuringu tulemuste asjakohasust ja on eelduseks uuringu tulemustel selgunud vajaduste kiiremaks täitmiseks.

Kogu projektiga seotud teavitustegevustes tuleb järgida soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid, sealhulgas vältida soostereotüüpeid ja diskrimineerivaid kuvandeid. Kogu teavitustegevus, nii füüsiline kui ka virtuaalne, peab olema ligipääsetav kõigile inimestele olenemata erivajadusest, sh nelja peamise erivajadusega (nägemis-, kuulmis-, liikumis- ja intellektipuue) inimestele. Järgitakse digiligipääsetavuse nõudeid⁴ ja keskkonnahoidlike sündmuste korraldamise juhendit.⁵

Riigiabi

Tegevusteks (uuringu hankimiseks) antav abi (eelarvelised vahendid) ei ole riigiabi elluviijale EL aluslepingu artikli 107 mõistes. Riigiabi konkreetset definitsiooni Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELTL) artikkel 107 lõige 1 ei anna, kuid otsustamisel, kas tegemist on riigiabiga, lähtutakse järgmistest kriteeriumidest:

- abi antakse riigi, linna või valla vahenditest;
- abimeetmel on valikuline iseloom st ta on suunatud teatud ettevõtjale, ettevõtjate gruppide või mingite kindlate kaupade tootmiseks;
- abimeede annab eelise abi saajale;
- abimeede moonutab või võib moonutada konkurentsi ja kaubandust Euroopa Liidu riikide vahel.

⁴ [Digiligipääsetavuse nõuded](#) | [Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet \(ttja.ee\)](#)

⁵ [Keskkonnateadlikkus](#) | [Kliimaministeerium](#)

Kui abi vastab kõigile neljale kriteeriumile, on tegemist riigiabiga

Toetus ei ole riigiabi ega vähese tähtsusega abi KIKi kui projekti elluviija jaoks. KIK ei ole ettevõtja ega tegele majandustegevusega, st ei osale turul kaupade ja/või teenuste pakkujana. Seega ei saa KIKi tegevus moonutada konkurentsi ega kaubandust ELi riikide vahel. KIK on projekti raames riigihangete seaduse mõistes hankija ning koostab uuringu läbiviimiseks lähteülesande ning viib läbi hankemenetluse riigihangete registris. Uuringu teostaja ei saa samuti riigiabi, kuna valitakse parim pakkuja ehk teenust ostetakse turuhinnaga (riigihankega).

Käskkirja lisa 1 punktiga 4 sätestatakse toetatavate tegevuste elluviimisega saavutatav tulemus, mis panustab meetmete nimekirja väljundnäitajasse. Näitajate täitmise seiret korraldatakse vastavalt perioodi 2021-2027 seire juhendile ja näitajate metoodikale (näitajate passid). Toetatava tegevuse väljundnäitajaks on üks valminud uuring. Käskkirja koostamise käigus on Rahandusministeeriumile tehtud ettepanek täiendada meetmete nimekirja vastava näitajaga. Uuring loob eeldused järgmisteks investeeringuteks ringmajandusalse võimekuse tõstmiseks. Uuringu aruanne loob nii ettevõtjate kui riigi jaoks selguse ja investeerimiskindluse ning võimaldab pärast uuringu aruande avaldamist alustada Ida-Viru maakonna jäätmekäitlusalaste vajaduste ja võimaluste toetamiseks vajaliku jäätmekäitlus- või ringmajanduskeskuse rajamist.

Õiglase Ülemineku Fondist on Ida-Viru maakonna jäätmemajanduse korraldamiseks eraldatud kokku 6 285 714,00 eurot, millest pärast uuringu läbiviimist ja asukohavalikut on võimalik 6 135 714,00 eurot eraldada toetuseks uuringu tulemustel selgunud vajaduse toetamiseks. Jäätmekäitluse arendamisega peavad toetuse saajad otseselt panustama sekkumise tulemus- ja väljundnäitajate saavutamisesse. Nimetatud tulemusnäitajaks on „toetatavates üksustes loodud töökohad“ ja väljundnäitajaks „täiendav jäätmete ringlussevõtu võimsus.“ Projekti teises etapis rajatava keskusega tuleb luua täiendavat ringlussevõtu võimekust võtmaks 2029. aastaks igal aastal ringlusse täiendavad 10 000 tonni jäätmeid võrreldes baasaastaga, milleks on 2024. aasta. Jäätmekäitlus- või ringmajanduskeskusega luuakse Ida-Viru maakonda 10 täistööajaga töökohta.

Käskkirja lisa 1 punktiga 5 nimetatakse rakendusasutus, kelleks on Kliimaministeerium ja rakendusüksus, kelleks on Riigi Tugiteenuste Keskus, samuti tegevuste elluviija, kelleks on Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Käskkirja lisa 1 punktis 6 tuuakse välja elluviija olulisemad kohustused. Elluviijale kohalduvad ühendmääruses toetuse saajale kehtestatud kohustused. Tegevuste elluviijaks on käskkirja alusel Keskkonnainvesteeringute Keskus. Elluviija on riigihangete seaduse alusel hankija ja tema ülesandeks on riigihanke korraldamine.

Toetatav tegevus hõlmab käskkirja punktis 3.1 kirjeldatud uuringu lähteülesande koostamist ja uuringu läbiviija leidmiseks riigihanke korraldamist.

Elluviija peab esitama rakendusüksusele info planeeritud ja läbiviidud riigihangete kohta ning maksete infot. Toetatavate tegevuste elluviimisel tuleb järgida kehtivaid nõudeid erivajadusega inimestele ligipääsetavuse tagamisel andmete kättesaadavusele. Elluviija peab silmas pidama, et toetusest ei rahastata investeeringuid, mis on seotud fossiilkütuste tootmise, töötlemise, transpordi, jaotuse, ladustamise või põletamisega (eelnõu pt 3.3).

Käskkirja lisa 1 punktiga 7 sätestatakse projekti juhtrühma töö korraldamise detailid. Juhtrühm otsustab konsensuslikult, millised tegevused ja kui suures mahus tehakse, arvestades valikukriteeriume ja abikõlblike kulude võimalikkust. Ühtlasi jälgitakse kogu projekti vältel, et tegevused oleksid kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõtte ja riigiabi reeglitega. Kui juhtrühm ei jõua konsensusele, langetab otsuse Kliimaministeerium. Käskkirjaga kehtestatud eelarve piires võib juhtrühm eelarve jagunemist projektis seatud eesmärgi saavutamiseks muuta. Juhtrühm võib otsustada uuringu teostamise käigus keskuse asukoha ja sel juhul jätkab töövõtja analüüsi väljavalitud asukohaga seotud küsimustes. Vastava võimaluse sätestab KIK riigihanke alusdokumendis ja selle mõte on kulude kokkuhoid juhul kui ilmneb piisav põhjendus projektiga vaid ühe asukoha põhiselt edasi liikumiseks. Näiteks oleks sel juhul võimalik teostada keskkonnamõju eelhindang vaid ühele asukohale.

Käskkirja lisa 1 punktiga 8 sätestatakse abikõlblikkuse periood, mis algab 1. jaanuaril 2024. a ning lõpeb 30. juunil 2025.a.

Käskkirja lisa 1 punktiga 9 sätestatakse tegevuste eelarve. Aastate 2024–2025 tervikeelarve on toodud käskkirja lisa 2. Projekti iga-aastase detailse tegevuskava kinnitab projekti juhtrühm eelneva aasta 15. detsembriks. 2024. aasta eelarve kinnitab juhtrühm 30 päeva jooksul käesoleva käskkirja jõustumisest. Projekti detailne aastaelarve ja tegevuskava kirjeldavad projekti tegevuste lõikes konkreetseks aastaks planeeritud toiminguid ning eelarvet riigihangete detailsuses ning kuu täpsusega.

Käskkirja lisa 1 punktiga 10 sätestatakse kulude abikõlblikkus. Abikõlblikud on projekti kulud, mis tehakse toetatava tegevuse elluviimisel ja meetme ning projekti eesmärkide saavutamiseks. Abikõlblikud on kõik kulud, mis on vajalikud ja seotud toetatava tegevuse elluviimisega, mh on abikõlblikud näiteks sellised kaasnevad kulud nagu „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttele vastavuse hindamise, kliimakindluse tagamise hindamise, riigiabi analüüsi, lubade menetluse ja sertifitseerimisega seotud kulud.

Abikõlblikud on kulud, mis on seotud avalikkuse teavitamisega nagu kaasamisürituste korraldamine ja teavitusmaterjalide tootmine kui need kulud teeb elluviija mitte riigihanke võitnud uuringu koostaja.

Üldkulud (kaudsed kulud) ja personalikulud on abikõlblikud lihtsustatud kuludena. Ühendmääruse § 21 lõike 4 alusel hüvitatakse KIKi kaudsed kulud ühtse määra alusel. Nimetatud kaudseteks kuludeks võivad olla näiteks sidekulud, sealhulgas internet- ja telefonikulud, riigihanke korraldamisega ja juriidilise nõustamisega seotud kulud. Kaudsed kulud on abikõlblikud 7% ulatuses projekti rahastamiskõlblike otseste kulude maksumusest. Vastav protsent on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 artikli 54 punktis a.

Riigihangete seaduse alusel ostetavate teenuste, asjade ja tööde eest tasutakse kuludokumentide alusel. Ühtse määrana saadud toetuse kasutamist ei kontrollita ega auditeerita, elluviija ei pea kulusid projekti raamatupidamisarvestuses eristama ega dokumente säilitama.

Käskkirja lisa 1 punktiga 11 sätestatakse toetuse maksmise tingimused ja kord. Maksetaotluseks nimetatakse käskkirjas e-toetuses kulusid tõendavate dokumentide esitamist. Kuna KIK ei saa kasutada sildfinantseeringut, siis võimaldatakse kasutada ettemaksu.

Käskkirja lisa 1 punktiga 12 sätestatakse riigihangete läbiviimisel rakendusüksuse kaasamise võimalused ja kohustused.

Käskkirja lisa 1 punktiga 13 sätestatakse tegevuste elluviimise seire korraldus. Korra sätestamise eesmärk on anda tegevuse elluviijale ülevaade, millist informatsiooni ta projekti elluviimisega seondult peab koguma ning esitama. Käskkirjaga sätestatakse elluviijale kohustus esitada projekti vahearuanne kuue kuu möödudes käskkirja kehtestamisest ja projekti lõpparuanne ühe kuu jooksul projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisest. Aruannete esitamise eesmärk on anda ülevaade projekti kulgemisest ja eesmärkide saavutamisest. Projekti esimeses etapis toetatud tegevuste aruanne on oluliseks sisendiks projekti teise etapi planeerimisel ja elluviimisel.

Projekti lõpparuanne on sisendiks ka regulaarsete rakenduskava seireandmete esitamisel Euroopa Komisjonile ja lõpparuande koostamisel ning ülevaadete esitamisel kogu rakenduskava tulemuste saavutamisest.

Käskkirja lisa 1 punktiga 14 sätestatakse finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord.

Käskkirja punktiga 2 kinnitatakse toetuse andmise Ida-Virumaa jäätmekäitluse piirkondlikuks arendamiseks 2023–2027 tegevuskava ja eelarve (lisa 2).

Käskkirja lisas 2 tuuakse välja projekti planeeritud eelarve rahastajate kaupa koos tegevuse ja väljundnäitaja kajastamisega.

Ida-Virumaa piirkondliku jäätmekäitluse uuringu eelarve on koostatud vastavalt käskkirja koostamise raames läbiviidud turu-uuringule. Hinnanguliselt jaotuvad uuringu läbiviimise kulud järgnevalt:

- Ida-Viru maakonna jäätmekäitlusala võimekuse, puudujääkide ja potentsiaali analüüs, mille käigus selgitatakse välja, milliste jäätmeliikide osas on maakonnas käitlusvõimekus puudulik - 35 000 eurot
- Analüüs jäätmeliikide osas, mille käitlemine oleks majanduslikult jätkusuutlik - 45 000 eurot
- Analüüs, milline jäätmekäitus- või ringmajanduskeskus looks piirkonnas enim uusi töökohti, oleks ligipääsetav kohalikele ning kooskõlas "ei kahjusta oluliselt" põhimõttega - 50 000 eurot;
- Analüüs, milline jäätmekäitus- või ringmajanduskeskus panustaks riikliku ringmajanduse edendamisesse, kliimanetraalsuse saavutamisesse ning jäätmekäitlusele seatud sihtarvude saavutamisesse 50 000 eurot;
- Kohalike ettevõtete huvide kaardistamine ja käitamise võimaluste analüüs - 40 000 eurot

Projekti toetatakse meetmest nr 21.6.1.8 „Ringmajanduse korraldamine“ ning meetme raames rahastatavate tegevuste detailne jagunemine on lisatud allpool tabelina. Käskkirjaga kehtestatakse toetuse andmise tingimused tegevuse nr 3 elluviimiseks.

Tabel 2 Meetme "Ringmajanduse korraldamine" eelarve jagunemine tegevuste vahel.

	Tegevused	ELi toetuste eelarve (euro)	ELi toetuse osakaal	Riiklik kaasfinantseering (euro)	Kogu-maksumus (euro)
1	Nõukogude perioodil suletud ja kaevanduste	443 200,33	77,56%	128 228,67	771 429,00

	varingute ja vajumite likvideerimine;				
2	Kaevandamisega rikutud ja mahajäetud ehitusmaavarade karjäärade korrastamine;	110 799,89	77,56%	32 057,11	142 857,00
3	Jäätmekäitluse piirkondlik arendamine	5 030 455,60	77,56%	1 455 258,40	6 285 714,00
	KOKKU	5 584 455,82	77,56%	1 615 544,18	7 200 000

Käskkirja punktiga 3 volitatakse Sihtasutust Keskkonnainvesteeringute Keskus täitma toetatavate tegevuste elluviija ülesandeid.

Sihtasutust Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK) volitatakse kliimaministri käskkirjaga tegevuste elluviijaks vastavalt perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse § 10 lõikele 4 ja ühendmääruse § 43 lõikele 5. Põhikirja kohaselt on KIKi üks põhiülesandeid keskkonnavaldkonna tegevuste, sh keskkonnaseadustiku üldosa seaduse §-s 1 sätestatud eesmärkide täitmiseks vajalike projektide finantseerimine ja teostamine. KIKil on varasem kogemus ja kompetents sarnaste projektide rakendamisel, sh mitmete Ida-Virumaaga seotud projektide tööde tellija ja projektijuhina ning pikaajaline kogemus jäätmete ringlussevõtu ja ka laiemalt jäätmevaldkonna projektide koordineerijana.

KIKil on projekti elluviimiseks kehtestatud tööprotseduur. Projekti juhtimiseks on määratud projektijuht, kellele on tagatud ülesande täitmiseks vajalikud tehnilised vahendid ja vajalik tugi nii finantseksperptide, hankeeksperptide kui juristide näol, sh tugi riigiabi ja riigihangete küsimuste lahendamisel.

KIK on täielikult usaldusväärne halduskoostööseaduse § 12 lõike 2 punktide 2-6 mõttes.

Projekti kooskõla Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seirekomisjoni kinnitatud valikukriteeriumidega

Projekti kooskõla valdkondlike arengukavadega, mõju rakenduskava erieesmärgi ja meetme eesmärkide saavutamisele:

Käskkirja punkti 2.1. kohaselt on toetuse andmise eesmärk Ida-Virumaa jäätmekäitluse piirkondlik arendamine ja ringmajanduslase suutlikkuse edendamine. Projekt panustab meetme eesmärkidesse ning seda on selgitatud seletuskirja punktis 2, kus kirjeldatakse käskkirja lisa 1 punkti 2. Projekt panustab rakenduskava erieesmärki ning on kooskõlas Riigi Jäätmekavaga 2022-2030. Käskkirja alusel toetatava tegevusega panustatakse Riigi jäätmekava 2023-2028 rakenduskavas⁶ loetletud eesmärkide saavutamisesse. Rakenduskavas on erinevate jäätmeliikide, näiteks olmejäätmete, plastijäätmete, ohtlike jäätmete, elektroonikajäätmete, patarei- ja akujäätmete, romusõidukite, vanarehvide, põllumajandusplasti, tekstiilijäätmete, põlevkivijäätmete ja biolagunevate jäätmete puhul seatud eesmärgiks käitlusvõimekuse arendamine ja ringlussevõtu suurendamine. Ida-Viru maakonna arengustrateegia 2023-2025⁷ näeb maakonda Eesti rohepöörde eestvedajana. Vastavalt strateegiadokumendile on üheks

⁶ Kättesaadav: [Riigi jäätmekava 2023-2028 | Kliimaministeerium](#)

⁷ Kättesaadav: [Microsoft Word - I-V arengustrateegia toimetatud 17.04.2023 \(ivol.ee\)](#)

maakonna peamiseks väljakutseks „majanduse mitmekesistamine ning rohepöörde teostamine, säilitades (kasvatades) maakonna elanike heaolu taset.“ Strateegiaga nähakse ette ettevõtluse fookuse suunamist rohe- ja ringmajanduse tehnoloogiate arendamisele ja juurutamisele. Arengustrateegia looduskeskkonna seisundi kaitse ja parandamise arengusuunas nähakse kaasaegsete jäätmekäitluse programmide näol vahendit elanike kliima- ja keskkonnateadlikkuse tõstmiseks ja seega elukeskkonna ja taristu eesmärkide saavutamisele kaasa aitamiseks.

Projekti põhjendatus:

Tulenevalt Eesti ambitsiooniga saavutada 2050. aastaks kliimanetraalsus ja sellest tuleneva põlevkivi kaevandamise ja kasutamise vähendamiseks on vajalik leida Ida-Viru maakonnale uus fookus ja jätkusuutlik tootmissektor asendamaks põlevkivisektoris vabanenud töökohti. Poliitikauuringute Keskuse Praxis 2020. aastal koostatud uuringu⁸ tulemuste osas antakse muuhulgas soovitusel Ida-Virumaa majanduse arendamisel seada prioriteetseteks valdkondadeks töötlev tööstus ja IKT ning parandada maakonnas teadus- ja arendustegevust ringmajanduse arendamiseks. Käesoleva eelnõukohase projektiga luuakse eeldused viimati nimetatud tegevuseks. Projekti käigus selgitatakse välja Ida-Virumaa potentsiaal, sh. põlevkivi sektoris toimunud muutuste tõttu vabanenud oskus- ja lihttööliste hulk ja valmidus ringmajandussektoris tööle asumiseks. Uuringu tulemused loovad aluse ja ettevõtete jaoks investeringukindluse maakonnas ringmajandusala arendustegevuse jätkamiseks.

Projekti kuluefektiivsus:

Projekt on kuluefektiivne, kui projekti elluviimise kulud vastavad turuolukorrale. Kuluefektiivset tulemust aitab saavutada projekti raames korraldatav riigihange, mille tulemusel valitakse uuringut teostama parima pakkumise esitanud hanke tingimustele vastav ettevõtte.

Elluviija suutlikkus projekti ellu viia:

Elluviija suutlikkust seletatakse seletuskirja punktis 2, kus kirjeldatakse käskkirja punkti 3. Sihtasutusel Keskkonnainvesteeringute Keskus on varasem kogemus ja kompetents sarnaste projektide rakendamisel, sh mitmete Ida-Virumaaga seotud projektide tööde tellija ja projektijuhina ning pikaajaline kogemus jäätmete ringlussevõtu ja ka laiemalt jäätmevaldkonna projektide koordineerijana.

Projekti kooskõla Eesti pikaajalise arengustrateegia aluspõhimõtete ja sihtidega

Käskkirja kooskõla Eesti pikaajalise arengustrateegia aluspõhimõtete ja sihtidega seletatakse seletuskirja punktis 2, kus kirjeldatakse käskkirja lisa 1 punkti 2.

3. Käskkirja vastavus ELi õigusele

Eelnõu aluseks on perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seadus ja selle alusel antud õigusaktid, mis omakorda on kooskõlas vastava ELi õigusega. Käskkirja eelnõu on muuhulgas kooskõlas järgmiste (EL) määrustega:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1060, 24. juuni 2021, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi,

⁸ Kättesaadav: [Ida-Virumaa majanduse ja tööturu kohandamine põlevkivitööstuse vähenemisega | Praxis](#)

Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid;

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1056, 24. juuni 2021, millega luuakse Õiglase Ülemineku Fond.

Euroopa Liidu määrused on Eestile otsekohalduvad, mistõttu käskkirjas nimetatud elluviijal tuleb juhendada neist otse, arvestades käskkirjas sätestatud. Käskkirjas ja seletuskirjas on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruste sätetele viidatud, kui ülesande sisu on neis reguleeritud, mis teeb hõlpsamaks asjakohase regulatsiooni leidmise.

4. Käskkirja mõju

Projekti kaudu luuakse eeldused ettevõtluse arendamiseks Ida-Viru maakonnas. Uuringu tulemused annavad erasektorile kindluse, kas maakonna jäätmekäitluse arendamisesse investeerimine on majanduslikult jätkusuutlik. Uuringu tulemusel luuakse eeldused ka üle-Eestiliste jäätmekäitlusprobleemide lahendamiseks tõstes sellega Ida-Virumaa kui ettevõtluskeskkonna üldist atraktiivsust.

5. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu kooskõlastati eelnõude infosüsteemi EIS kaudu Rahandusministeeriumi, Majandusja Kommunikatsiooniministeeriumi, Riigikantseleiga, Euroopa Komisjoniga ja perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitikate rakendamise seirekomisjoni liikmetega, ning Riigi Tugiteenuste Keskusega.

Eelnõu saadetakse arvamuse avaldamiseks Ida-Virumaa õiglase ülemineku protsessi juhtkomisjonile, Ida-Virumaa Omavalitsuste Liidule ja Eesti Jäätmekäitlejate Liidule.

Kooskõlastustabel

Esitaja	Laekunud märkus	Vastus
Regionaal- ja Põllumajandus-ministeerium	Teeme ettepaneku küsida Ida-Virumaa Omavalitsuste Liidult valmidust osaleda käskkirja eelnõu punktis 7 nimetatud projekti juhtrühma töös, kaasamaks kohaliku tasandi vaadet;	Arvestatud, Eelnõu lisa 1 punkti 7.1. täiendatud kaasates Ida-Virumaa omavalitsuste Liidu esindaja projekti juhtrühma.
	Kuigi käskkirja seletuskirjas on korduvalt viidatud, et projekti 2. etapis võidakse läbi viia keskkonnamõju hindamised, siis käskkirja eelnõu punkti 3.2.2 sõnastusest jääb mulje, et hinnatakse vaid keskkonnamõju hindamise läbiviimise vajadust, mitte ei	Käskkirja ja seletuskirja muudeti nii, et projekti esimeses etapis toetatakse vaid uuringu ja KMH eelhindangu koostamist. Keskkonnamõju hindamist ja muid jäätmekäitlus- või

	viida läbi hindamist. Ettepanek eelnõus sõnastust parandada	ringmajanduskeskuse rajamiseks vajalikke eeltegevusi projekti esimeses etapis ei toetata.
Riigi Tugiteenuste Keskus	<p>Eelnõu punktis 2.1. on toodud: „Toetuse andmise eesmärk on Ida-Virumaa jäätmekäitluse piirkondliku arenguvajaduse ja potentsiaali väljaselgitamine ning arendamiseks vajalike eeltegevuste korraldamine“.</p> <p>Eelnõu punktis 3.2. on toodud ettevalmistavad tegevused: „Ettevalmistavad tegevused punktis 3.1. kirjeldatud uuringule tuginedes maakonna jäätmekäitlusala vajaduste ja võimaluste toetamiseks vajaliku asutuse või süsteemi rajamiseks“.</p> <p>Palun sõnastust täpsustada kui mõlemal juhul on tegemist jäätmekäitlus- või ringmajanduskeskuse rajamiseks vajalike eeltegevuste korraldamisega.</p>	<p>Käskkirja ja seletuskirja muudeti nii, et projekti esimeses etapis toetatakse vaid uuringu ja KMH eelhinnangu koostamist. Keskkonnamõju hindamist ja muid jäätmekäitlus- või ringmajanduskeskuse rajamiseks vajalikke eeltegevusi projekti esimeses etapis ei toetata.</p>
	<p>Eelnõu punkti 3.1.4 praegune sõnastus on segadust tekitav: "Uuringu läbiviimine ja uuringu aruande koostamine, mis hõlmab endas vähemalt: ... võimalike partnerite valikut ja koostöö juriidilist analüüsi sealhulgas projekteerimist, tehnoloogiate valikut ning eelarvestamist;".</p> <p>Missuguseid partnereid on siinkohal mõeldud? Juhend TAT õigusaktide koostamiseks punkt 5.2 ütleb, et käskkirjas peab kajastama kõik projekti osapooled, nende ülesannete jaotuse ja käsutuses oleva eelarve, kuid ei eelnõus ega seletuskirjas ei ole punktis 3.1.4 mainitud partneri kohta rohkem infot. Kui ei ole mõeldud ÜM § 3 nõuetele vastavat ja § 10 kohustusi täitvat partnerit, siis oleks õigusselguse huvides soovitatav käskkirjas kasutada muud mõistet.</p> <p>Sõnastus "... võimalike partnerite valikut..." jätab mulje, et partnerid võivad lisanduda aga võivad ka mitte - kes, mis hetkel ja mille alusel seda otsustab? Kui on mõeldud, et vajadusel</p>	<p>Käskkirja ja seletuskirja muudeti nii, et projekti esimeses etapis toetatakse vaid uuringu ja KMH eelhinnangu koostamist. Keskkonnamõju hindamist ja muid jäätmekäitlus- või ringmajanduskeskuse rajamiseks vajalikke eeltegevusi projekti esimeses etapis ei toetata.</p> <p>Võimalike partnerite all oli silmas peetud Ida-Virumaa ettevõtteid, kes oleksid potentsiaalselt huvitatud projekti hilisemas etapis rajatava jäätmekäitlus- või ringmajanduskeskuse käitamisest.</p>

	<p>võidakse kaasata uuringupartnerid, siis see ei tule praegusest sõnastusest välja.</p> <p>Segaseks jääb ka punkti 3.1.4 lõik: "... hõlmab endas vähemalt /—/ koostöö juriidilist analüüsi ..." koostöö kelle vahel, mis vormis? Kuna Lisa 1 p 10.2.2 alusel soovitakse juristi töötasu arvestada abikõlblike otseste personalikulude alla, siis tuleb üheselt välja tuua, missugust juriidilist analüüsi on siinkohal mõeldud ning kas ja miks loetakse kõnealuse analüüsi teostamine projektist otsekuluks kohaselt on juriidiline nõustamine kaudne kulu. Seega otsese kuluna peab olema erandlik olukord ning kindlasti põhjendatud.</p>	
	<p>Eelnõu punktis 3.2 nimetatud tegevuste tulemusel tehakse maakonna jäätmekäitlusalase vajaduse ja võimekuse toetamiseks vajaliku asutuse asukohavalik võttes arvesse punktis 4.1 välja toodud tulemusi, kuluefektiivsust, olemasolevat taristut ning projekti eesmäärke. Kes teeb asutuse asukohavaliku? Projekti juhtrühma ülesanded on toodud punktis 7, kuid selle alapunktides ei ole selgelt toodud asukoha valiku otsustamist. Palun eelnõu punktis 7 täpsustada juhtrühma otsuste osas, kuna seletuskirjas on toodud ainult, et "Juhtrühm otsustab konsensuslikult, millised tegevused ja kui suures mahus tehakse, arvestades valikukriteeriume ja abikõlblike kulude võimalikkust".</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Eelnõu Lisa 1 punkti 7 täiendatud alapunktiga 7.11. Projekti juhtrühm võib langetada valiku punktis 3.1.6. kirjeldatud võimalike jäätmekäitlus- või ringmajanduskeskuse asukohtade vahel.</p>
	<p>Eelnõu punktis 4.1.3. on tulemustena toodud võimalused Ida-Virumaal tekkivate jäätmete ringlussevõtuks tekkekoha läheduses. Kuna päris algses eelnõus ning ka praeguses seletuskirjas on välja toodud ka korduskasutuse arendamise vajadused, siis juhime tähelepanu, et vajadusel võiks ka siin viidata korduskasutusele ehk toetada jäätmehierarhiast lähtuvalt tegevusi.</p>	<p>Arvestatud</p>

	<p>Eelnõu punktis 4.1.4. on tulemustena toodud Eestis mittekäideldavate jäätmeliikide käitlusvõimalused võttes arvesse teiste EL-i liikmesriikide praktikaid. Ettepanek on lisada juurde ka viide Ida-Virumaale ehk milliste seni käitlemata jäätmeliikide arendust oleks just lähtuvalt Ida-Virumaa asukohast vajalik edasi arendada.</p>	Arvestatud
	<p>Eelnõu punktis 6.2 on toodud, et "Elluviija vastutab projekti valikuprotsessi väljatöötamise ja elluviimise eest". Palun täiendada selguse huvides punkti sisu või täpsustada seletuskirjas nimetatud punkti sisu. Selgitada mida peetakse projekti all silmas ja kas see tähendab seletuskirjas toodud tegevuste "uuringu lähteülesande koostamist ja uuringu läbiviija leidmiseks riigihanke korraldamist. Samuti käskkirja punktis 3.2 nimetatud tegevuste elluviimiseks riigihanke korraldamist.</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Punkt 6 on järgmiselt täiendatud:</p> <p>6.2. Elluviija vastutab punktis 3.1. kirjeldatud uuringu lähteülesande koostamise eest.</p> <p>6.3. Elluviija vastutab punktis 3.1. kirjeldatud uuringu teostaja leidmiseks riigihanke korraldamise eest.</p>
	<p>Elluviija kohustus punktis 6.6. viitab ÜSS § 19 lõikele 5, mis sätestab hindamise jaoks teabe andmise. See ei lähe kokku praegu punkti sõnastusega ja kuna seletuskirjas ei ole ka selgitatud, siis jääb segaseks, mida sooviti reguleerida. Kui üldist teabe andmise kohustust, siis ei ole ÜSS viide asjakohane ning kaaluda sellise üldise kohustuse vajalikkust (teavet annab elluviija vahe- ja lõpparuandes). Kui sooviti rõhutada, et hindamise käigus tuleb anda teavet, siis palun nii sõnastada.</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Punkt 6.5 sõnastatud järgmiselt: "Elluviija täidab teavituskohustust vastavalt Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a. määrusele nr 54 „Perioodi 2021-2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine.“"</p>
	<p>Eelnõu punktis 8 märgitud abikõlblikkuse periood erineb seletuskirjas lk. 9 märgitud perioodist ning eelnõu lisa 2 märgitud perioodist. Palun ühtlustada projekti abikõlblikkuse</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Abikõlblikkuse periood lisas 1 ja lisas 2 ühtlustatud ja muudetud:</p>

	<p>periood kõikides dokumentides, sh palun eelnõu ja seletuskirja pealkirjas</p>	<p>Abikõlblikkuse periood on 2024. a 1. jaanuarist 2025. a 30. Juunini.</p>
	<p>Eelnõu punktis 10.2.2 on toodud, et "personalikulud vastavalt ühendmääruse §-s 16 sätestatud tingimustele, seal hulgas projekti tegevuste elluviimises osaleva juristi ja hankeeksperdi personalikulud."</p> <p>Juristi ja hankespetsialisti kulud ei ole otseselt seotud toetuse andmise eesmärgiga, milleks on Ida-Virumaa jäätmekäitluse piirkondliku arenguvajaduse ja potentsiaali väljaselgitamine ning arendamiseks vajalike eeltegevuste korraldamine. Samuti ei ole see otseselt seotud projekti tegevustega, vaid on tugitegevus.</p> <p>Ühendmääruse § 17 p 8 kohaselt on kaudsed kulud abikõlbmatud. Palun need välja võtta.</p> <p>Vastavalt ÜM § 21 lg 6 p 4 on riigihanke korraldamine ja ostumenetluse läbiviimine projekti administreerimiskulu, mida rahastatakse kaudse kulu määrast ja see on vastavalt TAT-i p 10.2.3 15% projekti otseste personalikuludest.</p> <p>Vajadusel kaaluda võimalust kasutada kaudsete kulude ühtset määra kuni 7 % rahastamiskõlblikest otsestest kuludest (mille puhul ei pea tegema arvutusi kohaldatava määra kindlaks tegemiseks)</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Kasutatakse kaudse kulu määra 7% abikõlblikest kuludest.</p>
	<p>Punkt 13: andmete ühekordse esitamise põhimõttest tulenevalt esitab elluviija aruande rakendusüksusele. Kui rakendusasutus vajab samast aruandest infot, siis on selle info saamiseks RA-l endal ligipääs SFOS-ile.</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Elluviija esitab aruande rakendusüksusele.</p>
	<p>Palun korrigeerida eelnõu alampunktide numeratsioon alates punktist 11.</p>	<p>Numeratsioon korrigeeritud</p>
	<p>Seletuskiri lk 1 kohaselt on ringmajanduskeskus käesoleva käskkirja kontekstis asutus, kus lisaks jäätmekäitlusele – jäätmete vastuvõtt,</p>	<p>Vastavalt Vabariigi Valitsuse 08.12.2011 määrusele nr 148 "Jäätmete</p>

	<p>sorteerimine, ümbertöötlemine, taaskasutus- pakutakse jäätmete korduskasutuseks ette valmistamist ning kasutusotstarbe muutmise teenuseid. Palun lisada loetellu viide ka ringlussevõtu kohta.</p>	<p>taaskasutamise- ja kõrvaldamistoimingute nimistud” kuulub jäätmete ringlussevõtt taaskasutamistoimingute hulka.</p>
	<p>Eelnõu seletuskirjas on märgitud "Kui uuringust peaks selguma, et vajalik on rajada uus kohaliku omavalitsuse jäätmejaam, saab projekti teises etapis koostada vajalikud keskkonnamõjuhindamise, koostada detailplaneeringu ja tööde teostamiseks vajaliku eelprojekti." Kuna investeeringute tegemine toimub hiljem määruse alusel, siis jääb arusaamatuks, kuidas tagatakse, et KOVid hiljem toetust taotlema asuvad. Vastasel juhul ei ole ka eeltoodud kulude tegemine põhjendatud.</p> <p>Lisaks palun täpsustada, miks on oluline KOVide jäätmejaama rajamist antud meetmest toetada, kui KOVide jäätmekäitluse infrastruktuuri rajamiseks kavandatakse eraldi toetusmeetet ja mille rakendamiseks hetkel jäätmemudelit välja töötatakse?</p>	<p>Käskkirja ja seletuskirja muudeti nii, et projekti esimeses etapis toetatakse vaid uuringu ja KMH eelhindangu koostamist. Keskkonnamõju hindamist ja muid jäätmekäitlus- või ringmajanduskeskuse rajamiseks vajalikke eeltegevusi projekti esimeses etapis ei toetata.</p>
	<p>Seletuskirja lk 3 on kirjeldatud, et uuel või laiendataval jäätmekäitlus- või ringmajanduskeskusel on potentsiaali asuda käitlema ka selliseid jäätmeid, mille käitlemise võimekust Eestis veel ei ole, kuid mille puhul on alust eeldada, et nende ladestamine ja taaskasutamine jäätmekütusena peab väga palju vähenema. Sellisteks jäätmeteks võivad muuhulgas olla biolagunevad jäätmed, pakendijäätmed, tekstiilijäätmed, kasutatud kalapüügivahenditest tekkinud jäätmed, erinevad plastijäätmed ja ehitus- ja lammutusjäätmed. Selles loetelus on toodud ka need jäätmeliigid, mis on tootjavastutuse all ning millele kehtib „saastaja maksab“ põhimõte. Lähtuvalt jäätmete raamdirektiivist ja riigiabi reeglitest ei pruugi olla nende jäätmete käitlemise toetamine abikõlblik. Palun</p>	<p>Arvestatud. Seletuskirja lk 3 vastavalt täiendatud</p>

	seletuskirjas välja tuua, et sellega arvestatakse investeeringute toetamisel.	
	Eelnõu seletuskirja kohaselt on määruse alusel koostatava määruse alusel võimalik taotleda toetust ka rohkem kui ühe asutuse loomiseks - palun täpsustada, kas vajalikud eeltööd (nt detailplaneeringu koostamine ja eelprojekti koostamine vms) tehakse samuti rohkema kui ühe projekti tarvis? Juhime tähelepanu, et toetusmeetme kavandamisel tuleb tagada taotlejate võrdne kohtlemine.	<p>Käskkirja ja seletuskirja muudeti nii, et projekti esimeses etapis toetatakse vaid uuringu ja KMH eelhinnangu koostamist. Keskkonnamõju hindamist ja muid jäätmekäitlus- või ringmajanduskeskuse rajamiseks vajalikke eeltegevusi projekti esimeses etapis ei toetata.</p> <p>Projekti teise etapi jaoks koostatakse eraldi toetuse andmise tingimused vastavalt esimeses etapis läbiviidud uuringu tulemustele.</p>
	Palun täiendada riigiabi analüüsi.	<p>Käskkirja ja seletuskirja muudeti nii, et projekti esimeses etapis toetatakse vaid uuringu ja KMH eelhinnangu koostamist. Keskkonnamõju hindamist ja muid jäätmekäitlus- või ringmajanduskeskuse rajamiseks vajalikke eeltegevusi projekti esimeses etapis ei toetata.</p>
	Palun selgitada seletuskirjas, milles seisneb lisa 2 toodud tegevuse nimetuse veerus tegevuses "Otsene personalikulu (projektijuhtimine koos teavitustegevusega)" toodud teavitustegevus. Eelnõu punktis 10.2.1 on toodud "Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 määruse nr 54 „Perioodi 2021–2025 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ kohased kulud". Kas see on välja toodud seetõttu, et lisaks projektijuhile hakkab teavitusega tegelema veel keegi töölepingu alusel?	<p>Lisa 2 muudetud.</p> <p>Teavitustegevus kuulub elluviija ülesannete hulka ja seda rahastatakse kaudse kuluna ühtse määra alusel.</p>

Rahandus- ministeerium	<p>Sekkumine „Kaevandamisega ja põlevkivi töötlemisega seotud keskkonnaprobleemide lahendamine ja jäätmekäitluse piirkondlik arendamine“ hõlmab kolme tegevust:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nõukogude perioodil suletud kaevanduste varingute ja vajumite likvideerimine; – kaevandamisega rikutud ja mahajäetud ehitusmaavarade karjäärade korrastamine; – jäätmekäitluse piirkondlik arendamine. <p>Palume seletuskirjas üle vaadata, et kõik kolm tegevust oleks välja toodud ning oleks läbivalt selge, millise tegevuse elluviimisega on käskkiri seotud. Näiteks on seletuskirjas lk 1 vaid kaks tegevust, lk 10 aga 3 tegevust ja et antud käskkirjaga kehtestatakse toetuse andmise tingimused tegevuse nr 2 elluviimiseks „Kaevandamisega rikutud ja mahajäetud ehitusmaavarade karjäärade korrastamine“, kuigi peaks olemas nr 3 „Jäätmekäitluse piirkondlik arendamine“ jne.</p>	<p>Arvestatud ja vastavad parandused seletuskirja sisse viidud.</p>
	<p>Palume projekti 1. ja 2. etapi elluviimisel (uuring Ida-Viru maakonna senise jäätmekäitluse võimekuse analüüsimiseks ja selle tulemusel selgunud jäätmekäitlusala vajaduste ja võimaluste toetamiseks vajaliku asutuse või süsteemi rajamiseks või laiendamiseks vajalikud eeltegevused) ning 3. etapi (määrus, mille alusel avatakse taotlusvoor eraettevõttele, rajamaks uuringu tulemusel selgunud vajadusi ja võimalusi toetavat asutust) ettevalmistamisel arvestada 3. etapi võimalike rahaliste ning ajaliste piirangutega.</p>	<p>Käskkirja ja seletuskirja muudeti nii, et projekti esimeses etapis toetatakse vaid uuringu ja KMH eelhindnagu koostamist. Keskkonnamõju hindamist ja muid jäätmekäitlus- või ringmajanduskeskuse rajamiseks vajalikke eeltegevusi projekti esimeses etapis ei toetata.</p> <p>Projekti elluviimisel arvestatakse ajaliste ja rahaliste piirangutega.</p>
	<p>Palume vaadata üle ja korrigeerida abikõlblikkuse perioodiga seonduv. Eelnõu Lisa 1 toetuse andmise tingimuste p 8 „Tegevuste abikõlblikkuse periood algab 1. juulil 2023. a ning lõpeb 31. detsembril 2025“, samas on seletuskirjas „abikõlblikkuse periood, mis algab 1. augustil 2023. a</p>	<p>Arvestatud</p> <p>Abikõlblikkuse periood lisas 1 ja lisas 2 ühtlustatud ja muudetud:</p> <p>Abikõlblikkuse periood on 2024. a 1. jaanuarist 2025. a 30. Juunini.</p>

	<p>ning lõpeb hiljemalt 31. augustil 2026.a.“ ning seletuskirja pealkirjas „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine ning 2023-2027 tegevuskava ja eelarve kinnitamine Ida-Virumaa jäätmekäitluse piirkondlikuks arendamiseks“. Teeme ettepaneku, et antud käskkirja abikõlblikkuse periood lõppeb hiljemalt 31. detsembril 2025. a, kuna hilisem lõpetamine seab ohtu sekkumise eesmärgi, tulemuste ja väljundite saavutamise. Palume ka selgust tagasiulatuva abikõlblikkuse perioodi vajadusest alates juuli/august 2023. a ning hinnata 3. etapi elluviimise realistlikkust.</p>	
	<p>Eelnõu Lisa 1 toetuse andmise tingimuste p 3.1.4 sätestab ühe toetatava tegevusena uuringu läbiviimisel „võimalike partnerite valikut ja koostöö juriidilist analüüsi sealhulgas projekteerimist, tehnoloogiate valikut ning eelarvestamist“. Palume analüüsida ning vajadusel korrigeerida ja selgitada, kas antud toetatav tegevus ei peaks olema p 3.2 all (2. etapp ehk uuringu tulemusel selgunud jäätmekäitlusalaste vajaduste ja võimaluste toetamiseks vajaliku asutuse või süsteemi rajamiseks või laiendamiseks vajalikud eeltegevused).</p> <p>Segane on (endiselt), millega hakkab tegelema punktis 3.1.4 nimetatud partner. Seletuskirjas (lk 6) on viidatud, et toetatavate tegevuste (projekti) raames on vajalik muu hulgas leida sobilik partner investeeringu elluviimiseks. Samas on seletuskirja lk 1 kirjas, et projekti 3. etapi jaoks koostatakse eraldi toetuse andmise tingimused, mille alusel avatakse taotlusvoor uuringu tulemusel selgunud jäätmekäitlusettevõtte või ringmajanduskeskuse rajamiseks. Seletuskirja lk 3 viidatakse, et taotlusvoor avatakse eraettevõtetele, keda ilmselt ei saa lugeda partneriks.</p>	<p>Käskkirja ja seletuskirja muudetud nii, et projekti esimeses etapis toetatakse vaid uuringu ja KMH eelhinnangu koostamist. Keskkonnamõju hindamist ja muid jäätmekäitlus- või ringmajanduskeskuse rajamiseks vajalikke eeltegevusi projekti esimeses etapis ei toetata.</p>

	<p>Palusime 26.02.24 saadetud riigiabi kommentaarides täiendada seletuskirja riigiabi analüüsiga võimalikule partnerile, kuid seda ei ole tehtud. Lisaks on seletuskirjas lk 8 riigiabi osa viimane lause lõpetamata. Palume seletuskirjas selgitada partneri rolli ning analüüsida võimalikku riigiabi partnerile.</p>	
	<p>Eelnõu Lisa 1 toetuse andmise tingimuste p 3.2 esimene lause on raskesti arusaadav – sellest võib aru saada, et toetatavad on ettevalmistavad tegevused punktis 3.1 kirjeldatud uuringule, kuid mõeldud on ilmselt Ida-Viru jäätmekäitlusalast vajadust ja potentsiaali toetava asutuse rajamiseks vajalikke ettevalmistavaid tegevusi. Palume kaaluda p 3.2 sõnastuse muutmist</p>	<p>Käskkirja ja seletuskirja muudetud nii, et projekti esimeses etapis toetatakse vaid uuringu ja KMH eelhindangu koostamist. Keskkonnamõju hindamist ja muid jäätmekäitlus- või ringmajanduskeskuse rajamiseks vajalikke eeltegevusi projekti esimeses etapis ei toetata.</p>
	<p>Eelnõu Lisa 1 toetuse andmise tingimuste p 3.2.1 sätestab ühe toetatava tegevusena „asutuse jaoks parima asukoha väljaselgitamine võttes arvesse ligipääsetavust, tööjõu kättesaadavust, kehtivaid üld- ja detailplaneeringuid ja maakondlikke strateegiadokumente“. Palume selgust, kui lahtine on asukoha valik, kuna eelnevalt on fookuses olnud Vaivara.</p>	<p>Asukoha valik on lahtine ja peab selguma teostatava uuringu käigus. Vaivarat ei välistata võimaliku asukoha valikuna, aga ei märgita uuringu lähteülesandes.</p>
	<p>Palume seletuskirjas välja tuua, et käskkirja 1. kui ka 2. etapi ettevalmistamisse (sh lähteülesande koostamisse) ja elluviimisse kaasatakse Ida-Virumaa kohalikud omavalitsused.</p>	<p>Arvestatud. Täiendatud seletuskirja lk 4.</p>
	<p>Soovitame eelnõu Lisa 1 toetuse andmise tingimuste p 13 nimetada „Aruandlus ja seire“ või nagu eelnevalt oli „Tegevuste elluviimise seire“. Sekkumine sisaldab mitut tegevust ja kuna aruanded ei hõlma neid kõiki vaid ainult konkreetse käskkirja alusel elluviidavaid tegevusi, siis on hetkel sõnastus eksitav.</p>	<p>Arvestatud. 13 nimetatud järgmiselt: „13. Aruandlus ja seire“</p>
	<p>Palume kaaluda, kas juhtrühm peaks kinnitama ka eelnõu Lisa 1 toetuse</p>	<p>Arvestatud.</p>

	andmise tingimuste p 13.2 alusel esitatava vahearuande ning vajadusel täiendada vastavalt punkti 7.4.	Vahearuande kinnitamine lisatud projekti juhtrühma ülesannete hulka.
	Samuti ei ole hetkel nõuet, et juhtrühm peab kinnitama lisaks p 13 alusel esitatavatele projekti aruannetele ka p 4.1 nõuetele vastava uuringu aruande. Kui eeldatakse, et juhtrühm annab oma heakskiidu ka uuringu aruandele, siis soovitame ka selle ootuse juhtrühmale eelnõus sätestada.	Arvestatud. Uuringu aruande kinnitamine lisatud projekti juhtrühma ülesannete hulka.
	Eelnõu seletuskirja aruandluse kirjelduses on mainitud vaid lõpparuannet. Kuna kohaldub ka vahearuande esitamise kohustus, siis palume vaadata üle ja täiendada seletuskirja.	Arvestatud ja seletuskirja vastavalt täiendatud.
	Palume seletuskirjas põhjalikumalt avada Lisas 2 väljatoodud eelarve jaotuse alused, lisaks olemasolevale infole, et tegu on turuolukorraga.	Arvestatud ja seletuskirja vastavalt täiendatud.